

UNDERSØGELSE AF ETNISK MANGFOLDIGHED I DANSK FILM

DET DANSKE FILMINSTITUT
JANUAR 2015

RESUMÉ

Filminstituttets bestyrelse vedtog i 2013 at iværksætte en mangfoldighedsindsats med fokus på etnicitet. I denne indsats er deling af viden om etnisk mangfoldighed i dansk film et vigtigt led i kæden af fælles fremadrettede initiativer med branchen.

På den baggrund iværksatte Filminstituttet en omfattende proces med indsamling og sammenkøring af data på tværs af filmbranchen. Rapporten deler hermed for første gang resultater, der i bredere forstand belyser den etniske mangfoldighed i dansk film, som den tegner sig bag kameraet, i filmen og blandt publikum.

Mangfoldigheden i dansk film sammenlignes med den aktuelle befolkningssammensætning i Danmark som helhed.

I hovedparten af rapporten er gruppen af nydanskere opdelt efter herkomst fra henholdsvis vestlige og ikke-vestlige lande. Pr. 1. januar 2014 udgør andelen af nydanskere 11,1 % af befolkningen, hvoraf 3,9 % er af vestlig herkomst og 7,2 % af ikke-vestlig herkomst. Andelen af nydanskere er størst i den yngre del af befolkningen.

Andelen af beskæftigede nydanskere med ikke-vestlig herkomst er lavere i den danske filmbranche som helhed, end i befolkningen. Andelen af ikke-vestlige nydanskere beskæftiget inden for produktion og postproduktion er særligt lav.

Den etniske mangfoldighed blandt elever på filmuddannelser og filmrelaterede uddannelser afspejler som helhed ikke det danske samfund – ikke mindst i lyset af, at der i aldersgruppen 22-35 år er en stor andel af nydanskere. Der er store udsving mellem de enkelte uddannelser og skoler. Animations- og filminstruktøruddannelserne har i perioden 2009-2013 en markant højere andel af nydanske elever, end de øvrige uddannelser. Specielt på manuskriptforfatter- og produceruddannelserne er andelen af nydanske elever påfaldende lav i den opgjorte periode.

I opgørelsen over danske spillefilm med premiere i perioden 2012-2014 svarer andelen af nydanske skuespillere til den aktuelle befolkningssammensætning. Når det kommer til fordelingen af roller, viser opgørelsen imidlertid, at ikke-vestlige nydanske skuespillere besætter langt flere biroller end hovedroller. Når det kommer til filmenes karakterer, er fordelingen ligeledes skæv: Mens andelen af nydanske karakterer i biroller svarer til befolkningssammensætningen, er der ingen ikke-vestlige nydanske karakterer i hovedroller i danske spillefilm i perioden. For danske dokumentarfilm i samme periode er billedet noget anderledes. Andelen af nydanske medvirkende er langt højere, og hovedparten er af ikke-vestlig herkomst, ligesom ikke-vestlige nydanskere fungerer som primære medvirkende i endnu større udstrækning.

Når det kommer til publikum, svarer andelen af ikke-vestlige nydanskere, der går i biografen, til den samlede befolkning. Især gruppen af yngre nydanskere er biografaktive. Gruppen af ældre, der oplyser, at de ikke går i biografen, er markant større blandt ikke-vestlige nydanskere end i den samlede befolkning. Det er bemærkelsesværdigt, at nydanske biografgængere i langt mindre grad ser danske film i forhold til den samlede befolkning.

I fokusgruppeinterviews med grupper af ikke-vestlige nydanskere blev der udtrykt ønske om øget identifikation gennem casting af nydanske skuespillere samt opmærksomhed på at undgå stereotypificering af nydanske karakterer i danske film.

UNDERSØGELSE AF ETNISK MANGFOLDIGHED I DANSK FILM

1	Baggrund	4
	Dataindsamling	4
	Rapportens brug af begreber og definitioner	5
2	Etnisk mangfoldighed i det danske samfund	6
3	Bag kameraet	9
	Etnisk mangfoldighed blandt ansatte i den danske filmbranche	9
	Den etniske mangfoldighed blandt modtagere af filmstøtte	10
	Etnisk mangfoldighed blandt elever på filmuddannelser	11
4	I filmen	13
	Film med nydanske skuespillere, medvirkende og karakterer	13
	Andel nydanske skuespillere, karakterer og medvirkende	14
	Fordeling af nydanske skuespillere, karakterer og medvirkende	14
	Filmenes temaer og fokusområder	15
5	Blandt publikum	17
	'Danskernes Kulturvaner 2012'	17
	Biografadfærd blandt den danske befolkning	17
	Biografadfærd blandt nydanskere	18
	Filmenes oprindelsesland	19
	Foretrukne filmtyper og genrer	19
	Primære årsager til fravalg af biografbesøg	20
	Deltagelse i festivaler og events	20
	Publikumsundersøgelse	21
	Hovedtræk fra undersøgelsen	21
6	Metode	22
	Definitioner og afgrænsning	22
	Bag kameraet	22
	I filmen	22
	Blandt publikum	23
	Dataindsamling og dataindhold	23
	Bilag	25

1

BAGGRUND

Denne rapport undersøger den etniske mangfoldighed i dansk film, som den tegner sig bag kameraet, i filmen og blandt publikum. Mangfoldigheden i dansk film sammenlignes med den aktuelle befolkningssammensætning i Danmark som helhed.

Danmark er et etnisk mangfoldigt samfund. Men følger det danske kulturbillede med denne udvikling, og afspejler den etniske mangfoldighed i Danmark sig i dansk film i dag?

En konkret sag om afslag på støtte fra Det Danske Filminstitut, skabte i 2012 debat om etnisk mangfoldighed i dansk film på tværs af filmbranchen og de danske medier. Det var i den forbindelse Filminstitutets oplevelse, at den danske filmkultur muligvis ikke afspejler den etniske mangfoldighed i samfundet, men også at der manglede konkret viden om, hvorvidt dette er tilfældet.

Det er Filmlovens formål at 'fremme filmkunst, filmkultur og biografkultur i Danmark', og Filminstitutet skal bl.a. 'sikre dialog med filmbranchen og væsentlige brugergrupper om instituttets virksomhed'. Ifølge Filmaftalen 2011-2014 skal Filminstitutet 'bidrage til opretholdelse og udvikling af en levende og mangfoldig filmkultur i Danmark.' I forlængelse heraf har Filminstitutet som indsatsområde at opsøge og dele konkret viden, at drøfte muligheder og udfordringer og at iværksætte initiativer, der kan afspejle mangfoldighed i dansk film og sikre danske film om, af og til alle danskere.

Filminstitutets bestyrelse besluttede i 2013 at iværksætte en mangfoldighedsindsats med fokus på etnicitet og med bevidstgørelse som hovedværktøj. Til initiering og koordinering af indsatsen blev nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af Filminstitutets medarbejdere og direktion.

Indsatsen omfatter følgende områder:

- Indsamling og deling af viden om etnisk mangfoldighed i dansk film. Herunder definition af begreber og etablering af monitoreringsrutiner.
- Dialog med branchen om udfordringer og fælles fremadrettede målsætninger
- Bevidstgørelse i forhold til Filminstitutets støtteordninger
- Publicering af resultater og ny viden.

På denne baggrund iværksatte Filminstitutet en proces med indsamling og sammenkørsel af data fra flere kilder, med henblik på fremadrettet at dele viden om etnisk mangfoldighed på tværs af filmbranchen.

Rapporten deler hermed for første gang resultater, der i bredere forstand belyser den etniske mangfoldighed i dansk film, som den tegner sig **i filmene, bag kameraet** samt **blandt publikum**.¹

Dataindsamling

Det har i processen været nødvendigt at afgrænse feltet, drøfte og definere begreber og metoder samt søge flere kilder til indhentning af kvalificeret data.

Udgangspunktet har været at samle viden om etnisk mangfoldighed, som den tegner sig for dansk film. Filminstitutet har hertil indsamlet data og viden fra flere forskellige kilder, hvilket

¹ Rapportens tematiske opbygning er inspireret af den norske udgivelse 'Av Om For – et innspillsnotat om mangfold i kinofilm og tv-drama', udgivet af det norske kulturministerium i 2013.

har gjort det nødvendigt at sammenligne data med forskellige definitioner og afgrænsning under hensyntagen til indbyrdes forskelle. I metodeafsnittet sidst i rapporten gennemgås definitioner og afgrænsning fra Filminstitutets egen dataindsamling samt fra eksterne kilder.

Data er indhentet fra Danmarks Statistik, 'Danskernes Kulturvaner 2012', uddannelsernes administrationer samt via Filminstitutets egne opgørelser og undersøgelser. Data fra skoler og Filminstitutet er i høj grad baseret på skøn og indeholder derfor forventeligt en større fejlmargen end data fra Danmarks Statistik. Som supplement er gennemført en kvalitativ publikumsundersøgelse ved analysevirksomheden Wilke på Filminstitutets foranledning.

Indsamling af data til kortlægning og beskrivelse af den etniske mangfoldighed i dansk film anskues i forhold til den aktuelle befolkningssammensætning i Danmark som helhed. Det er ikke hensigten at analysere og forklare eventuelle forskelle i repræsentation af danskere med forskellig etnisk herkomst, ligesom rapporten ikke beskæftiger sig med forskelle, der bunder i demografiske forhold.

I forbindelse med dataindsamling og -behandling er det Filminstitutets oplevelse, at de nuværende opgørelsesmetoder på visse områder har deres begrænsninger, når det kommer til en vurdering af mangfoldigheden i dansk film. Eksempelvis anvender rapporten Danmarks Statistiks definitioner af begreberne 'indvandrer' og 'efterkommer', for at skabe mest mulig gennemsigthed. Det medfører bl.a., at en borger født i Danmark kun indgår i statistikken som nydansker, såfremt begge forældre er født i udlandet eller har udenlandsk statsborgerskab. Har man eksempelvis én dansk forælder eller er efterkommer i 2. led, vil man optræde med dansk herkomst i statistikken, uanset om man skaber filmiske værker ud fra en anden etnisk selvopfattelse. Dansk film kan derfor opleves som mere mangfoldig, end det fremgår af denne rapport.

Rapportens brug af begreber og definitioner

I rapporten om etnisk mangfoldighed bruges 'nydanskere' som samlet begreb til at beskrive danskere med anden etnisk herkomst.² Begrebet dækker indvandrere og efterkommere med vestlig eller ikke-vestlig herkomst.

Generelt følger rapporten Danmarks Statistiks definition af indvandrere og efterkommere samt afgrænsning af vestlige og ikke-vestlige lande jf. tabel 1.³ I rapporten skelnes mellem nydanskere med henholdsvis vestlig og ikke-vestlig baggrund, ikke hvorvidt der er tale om indvandrere og efterkommere.

Tabel 1. Anvendt opdeling af begrebet nydanskere

	Indvandrere	Efterkommere
Vestlige lande	<i>Indvandrere fra vestlige lande</i>	<i>Efterkommere fra vestlige lande</i>
Ikke-vestlige lande	<i>Indvandrere fra ikke-vestlige lande</i>	<i>Efterkommere fra ikke-vestlige lande</i>

² Nydansker: Indvandrere og efterkommere med vestlig eller ikke-vestlig herkomst (Kilde: DFI egen definition)

³ Vestlige lande omfatter: EU28 plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande omfatter alle øvrige lande (Kilde: Danmarks Statistik). Læs mere om definition og afgrænsning i metodeafsnit.

2

ETNISK MANGFOLDIGHED I DET DANSKE SAMFUND

For at kunne sammenligne mangfoldigheden i den danske filmbranche med den etniske mangfoldighed i Danmark er det vigtigt at have et overordnet kendskab til visse karakteristika for nydanskere i samfundet.

Filminstituttet har til dette formål samlet nogle overordnede træk for gruppen af nydanskere ud fra herkomst, bosted og aldersfordeling. Nydanskere udgør selvsagt ikke en homogen gruppe statistisk set, ligesom rapporten ikke afdækker nuancer blandt den nydanske del af befolkningen.

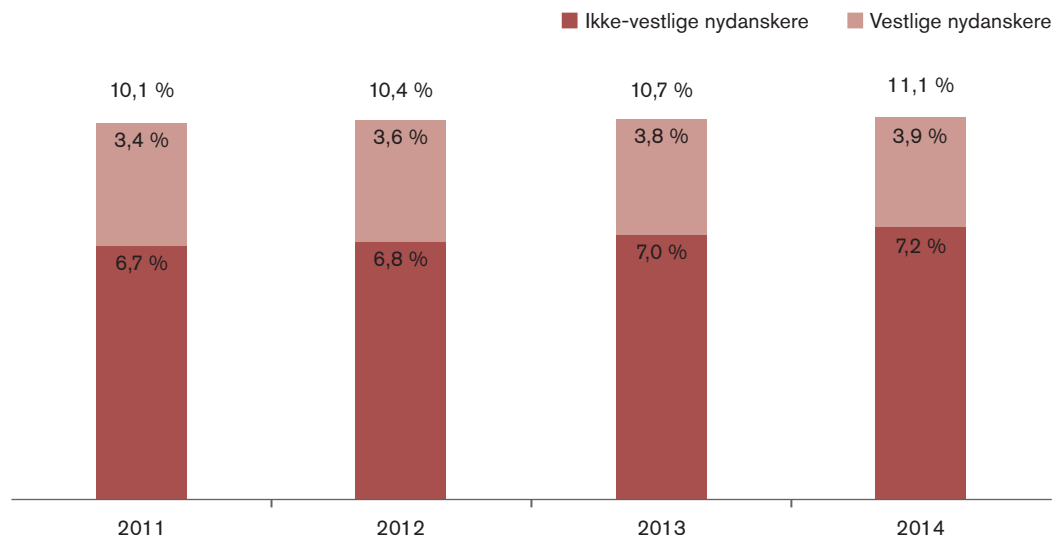
Andelen af nydanskere har været stigende i flere årtier. I perioden 2011-2014 har andelen af nydanskere været over 10 % med en større andel personer af ikke-vestlig herkomst end af vestlig herkomst.

Pr. 1. januar 2014 udgør andelen af nydanskere 11,1 % af befolkningen, hvoraf 3,9 % er af vestlig herkomst og 7,2 % af ikke-vestlig herkomst.

Den samlede andel af nydanskere i 2014 svarer til i alt 626.070 personer med herkomst fra op imod 200 forskellige lande.

I figur 1 fremgår fordelingen af nydanskere fordelt på vestlige og ikke-vestlige lande.

Figur 1. Andelen af nydanskere i den samlede befolkning 2011-2014 (1. jan. 2014)

Kilde: Danmarks Statistik 2014

Knap halvdelen af alle nydanskere stammer fra følgende 10 lande:

Tabel 2. Andel nydanskere 2011-2014

Nr.	Land	Antal	Andel af alle nydanskere
1	Tyrkiet	61.241	9,8%
2	Polen	36.518	5,8%
3	Tyskland	31.888	5,1%
4	Irak	30.493	4,9%
5	Libanon	25.161	4,0%
6	Pakistan	22.853	3,7%
7	Bosnien-Hercegovina	22.544	3,6%
8	Somalia	18.645	3,0%
9	Iran	17.658	2,8%
10	Rumænien	16.840	2,7%

Kilde: Danmarks Statistik 2014

I følge Danmarks Statistik⁴ er der en tendens til, at en større andel nydanskere er bosat i eller i nærheden af større byer frem for i landområder.

Således er 13 ud af de 15 kommuner med den største andel nydanskere beliggende på Sjælland, heraf 12 i Storkøbenhavn, ligesom andelen af nydanskere er høj i Odense og Aarhus.

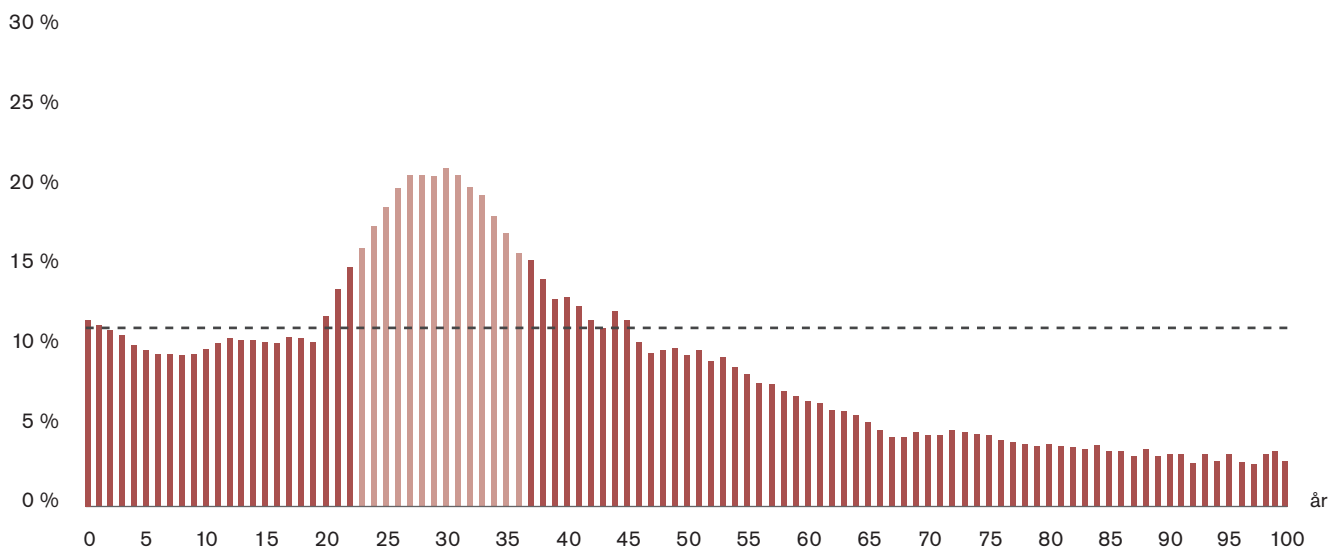
Tabel 3. Andele nydanskere i danske kommuner (1. januar 2014)

Nr.	Kommune	Vestlige	Ikke-vestlige	Alle
#	Hele landet	3,9%	7,2%	11,1%
1	Ishøj	5,2%	30,3%	35,6%
2	Brøndby	4,3%	24,6%	28,8%
3	Albertslund	3,9%	23,5%	27,3%
4	Høje-Taastrup	4,4%	19,4%	23,8%
5	København	8,0%	14,6%	22,7%
6	Vallensbæk	3,7%	15,4%	19,1%
7	Frederiksberg	8,1%	9,4%	17,5%
8	Gladsaxe	4,9%	12,1%	17,0%
9	Hvidovre	3,7%	13,2%	16,9%
10	Herlev	3,4%	13,1%	16,5%
11	Rødovre	3,4%	13,1%	16,5%
12	Aarhus	4,8%	10,7%	15,5%
13	Glostrup	3,3%	12,0%	15,3%
14	Fredensborg	4,8%	9,9%	14,6%
15	Odense	4,0%	10,6%	14,5%

Kilde: Danmarks Statistik 2014

⁴ Udgivelsen 'Indvandrere i Danmark', Danmarks Statistik 2014

Figur 2. Andele nydanskere fordelt på alder (1. januar 2014)

Kilde: Danmarks Statistik 2014

Figur 2 viser andelen af nydanskere på tværs af alder i 2014. Som det fremgår, udgør unge nydanskere, særligt i aldersgruppen 22-35 år, en langt større andel end gennemsnittet på landsplan.

Når det kommer til arbejdsstyrken som helhed er nydanskere ifølge Danmarks Statistik i mindre grad beskæftigede, end personer med dansk oprindelse.

3

BAG KAMERAET

I dette afsnit sættes der fokus på den etniske mangfoldighed blandt filmbranchens ansatte, modtagere af filmstøtte og studerende på danske filmuddannelser.

I dette afsnit sættes der fokus på den etniske mangfoldighed i den danske filmbranche. For at få et bredt billede belyses 3 aspekter:

- Filmbranchens ansatte, fra produktion og efterarbejde til distribution, fremvisning og udlejning
- Modtagere af filmstøtte fra Det Danske Filminstitut
- Studerende på danske filmuddannelser og filmrelaterede uddannelser

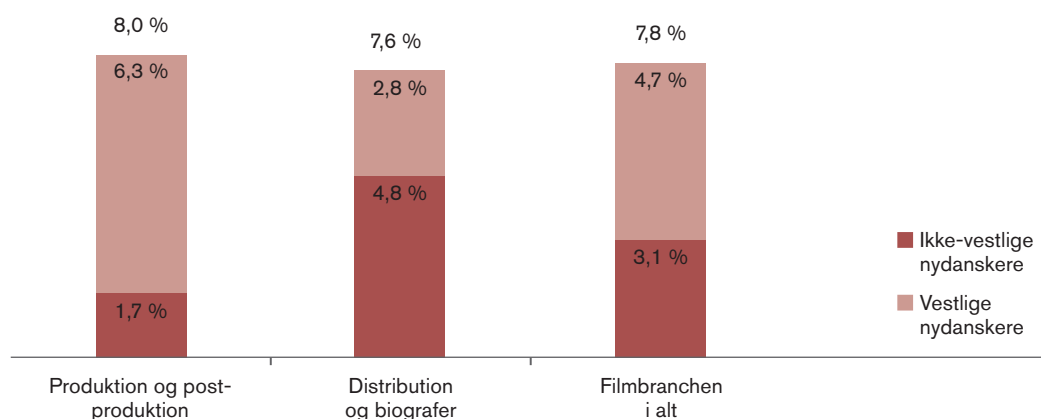
I rapporten anvendes den samlede andel nydanskere blandt den danske befolkning (11,1 %) som mål for, om filmbranchen afspejler den etniske mangfoldighed i Danmark. Ved sammenligning af eksempelvis optag på uddannelser, hvor målgruppen er en yngre del af befolkningen, tages der således ikke hensyn til, at andelen af unge nydanskere er højere.

Etnisk mangfoldighed blandt ansatte i den danske filmbranche

Andelen af beskæftigede nydanskere i filmbranchen er 7,8 %, hhv. 3,1 % nydanskere med ikke-vestlig herkomst og 4,7 % nydanskere med vestlig herkomst. Andelen af beskæftigede nydanskere med ikke-vestlig herkomst er dermed lavere i den danske filmbranche end i befolkningen som helhed.

Når det kommer til beskæftigelsen inden for undergrupperne produktion og postproduktion samt distribution og biografer, er der en klar tendens til, at flere vestlige nydanskere er beskæftiget inden for produktion og postproduktion. En klart større andel af ikke-vestlige nydanskere er beskæftiget inden for distribution og biografer.

Figur 3. Andel nydanskere blandt beskæftigede i den danske filmbranche (2012)

Kilde: Danmarks Statistik 2014.

Note: Data indeholder alle heltids- og deltidsansatte, vægtet efter antal ansatte. Udlejning af videobånd og videodisks er ikke medtaget.

Den etniske mangfoldighed blandt modtagere af filmstøtte

Når det kommer til film støttet af Det Danske Filminstitut, tager opgørelsen udgangspunkt i den etniske mangfoldighed blandt de centrale hovedfunktioner bag kameraet for hhv. spillefilm og dokumentarfilm, inklusive film støttet på talentordningen New Danish Screen. Opgørelsen dækker film med en dansk hovedproducent, og således ikke udenlandske co-produktioner, såkaldte 'minor-produktioner'.

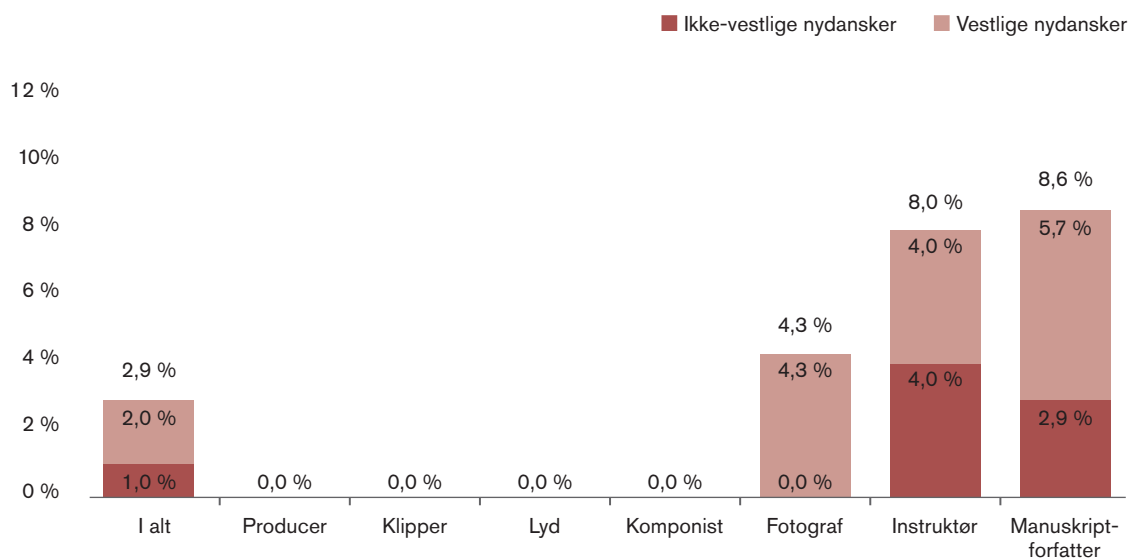
Opgørelsen er sket på baggrund af produktionsstøttede film i 2013.

I den forhenværende filmaftale 2011-2014 støttedes mellem 15-19 spillefilm og 30-35 dokumentarfilm, og opgørelser kan variere en del fra år til år. Fremadrettet vil en mere omfattende, løbende opgørelse bidrage med mere viden og dermed sikre en vurdering af niveauet på et statistisk grundlag. Tages dette i betragtning kan denne begrænsede første opgørelse indikere en fordeling.

For spillefilm er billedet i opgørelsesåret 2013, at den etniske mangfoldighed bag kameraet i støttede film er størst blandt manuskriptforfattere og instruktører og til dels fotografer, mens der i årets støttede film ikke er nydanskere i funktionerne producer, klipper, lyd og komponist.

Der er i perioden en tendens til, at flere vestlige nydanskere er beskæftiget bag kameraet i de støttede spillefilm end ikke-vestlige nydanskere.

Figur 4. Spillefilm støttet i 2013 inkl. New Danish Screen

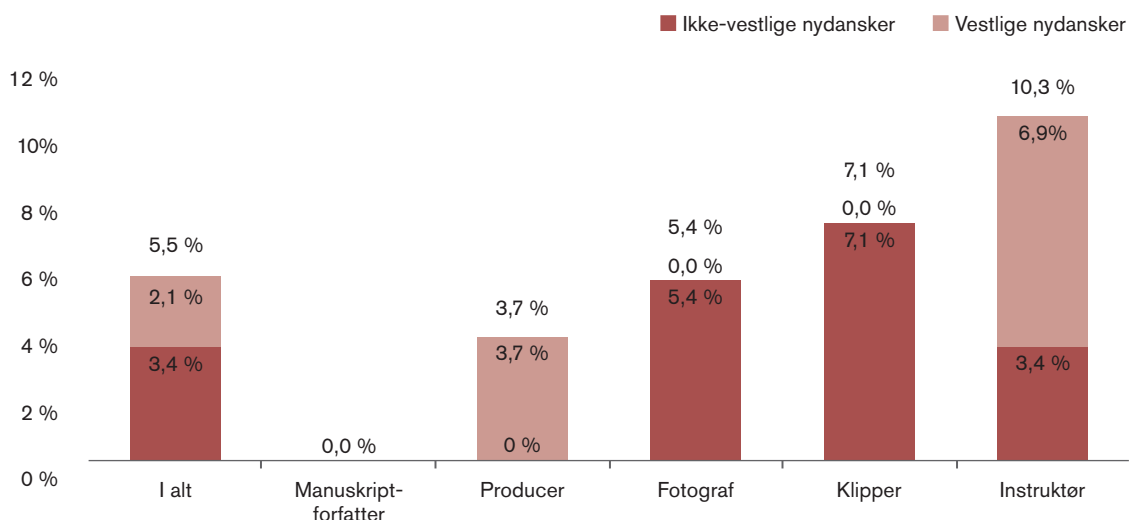
Kilde: DFI 2014.

For dokumentarfilm støttet i opgørelsesåret 2013 er den etniske mangfoldighed bag kameraet i støttede film størst blandt instruktører, mens den var lidt lavere blandt klippere, fotografer og producere. Der er ingen nydanske manuskriptforfattere i danske dokumentarfilm støttet i 2013.

Når det kommer til støttede dokumentarfilm er billedet, at der er flere ikke-vestlige nydanskere beskæftiget bag kameraet i de støttede film end det er tilfældet for spillefilm. Det er især gældende for klippere og fotografer. For producere og instruktører er billedet, at langt størstedelen er vestlige nydanskere.

Andelen af nydanskere bag kameraet i støtteåret er generelt højere for spillefilm og dokumentarfilm støttet under talentordningen New Danish Screen end for film på andre ordninger.

Figur 5. Dokumentarfilm støttet i 2013 inkl. New Danish Screen

Kilde: DFI 2014.
 Note: Der er tilknyttet manuskriptforfattere på ca. halvdelen af de støttede dokumentarfilm i 2013.

Etnisk mangfoldighed blandt elever på filmuddannelser

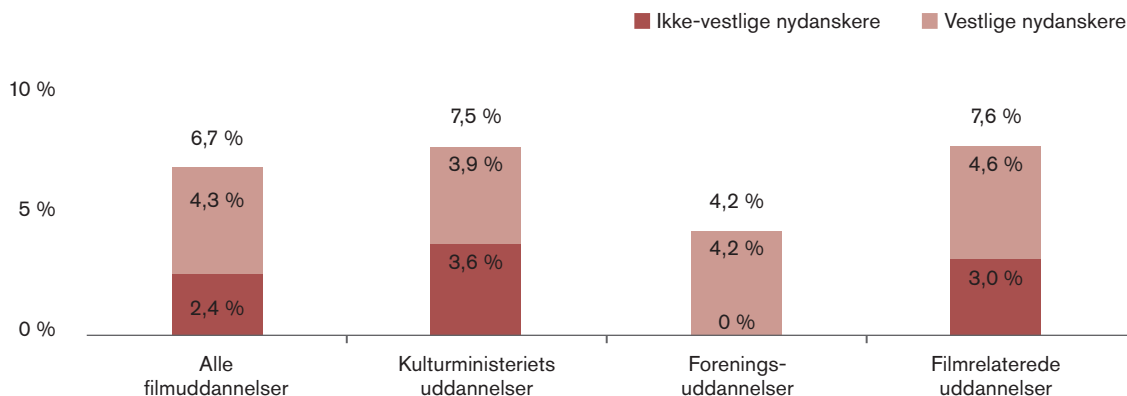
I det følgende undersøges den etniske mangfoldighed blandt elever på danske filmuddannelser og filmrelaterede uddannelser i perioden 2009-2013.⁵

Følgende skoler og uddannelser er medtaget i opgørelsen:

- Den Danske Filmskole og Skuespilleruddannelserne i hhv. København, Odense og Aarhus, der alle er uddannelser under Kulturministeriet
- Super16, Super8 og 18 Frames, der tilhører gruppen af selvorganiserede såkaldte foreningsuddannelser
- Multiplatform Storytelling and Production, TV- og Medietilrettelæggelse og The Animation Workshop, der samles i gruppen 'Filmrelaterede uddannelser'. Den Europæiske Filmhøjskole er desuden medtaget i denne gruppe, da den udgør en væsentlig del af filmuddannelsessystemet

Samlet set for alle skolerne er andelen af nydanske elever 6,7 %, heraf 4,3 % vestlige nydanskere og 2,4 % ikke-vestlige nydanskere. Andelen af nydanskere varierer dog meget på de forskellige skoler og uddannelser.

Figur 6. Andel nydanskere blandt elever, fordelt på typer filmuddannelse 2009-2013

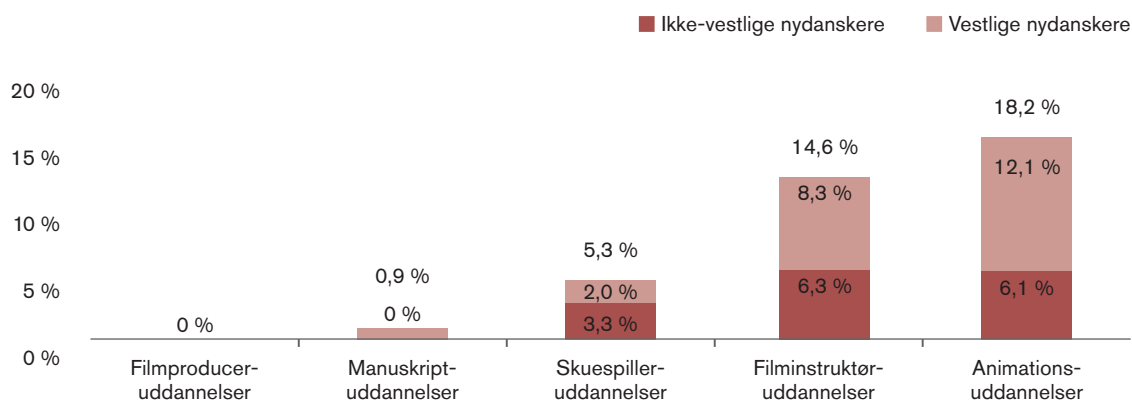
5
 Læs mere om dataindsamling i metodeafsnittet.

Kilde: Danmarks Statistik suppleret med databidrag fra (*) uddannelser.
 Uddannelser: Den Danske Filmskole, The Animation Workshop, Skuespilleruddannelserne i hhv. København, Odense og Aarhus, *Super16, *Super8 og *18 Frames, *Multiplatform Storytelling and Production og *Den Europæiske Filmhøjskole.

I figur 6 fremgår det, at Kulturministeriets uddannelser og øvrige filmrelaterede uddannelser har samme niveau af nydanske elever på hhv. 7,5 % og 7,6 %. På foreningsuddannelserne er andelen af vestlige nydanskere tilsvarende de øvrige uddannelser (4,2 %). Derimod er der ingen ikke-vestlige nydanske elever på foreningsuddannelserne i den opgjorte periode.

Nedenfor ses andelen af nydanske elever fordelt på typer af filmuddannelser.

Figur 7. Andel nydanskere blandt elever, fordelt på studielinjer på tværs af skoler 2009-2013

Kilde: Danmarks Statistik 2014, suppleret med databidrag fra (*) uddannelser
 Uddannelser: *Den Danske Filmskole, *Super8, *Super16, *18 Frames, *The Animation Workshop, Skuespilleruddannelsen i hhv. København, Odense og Aarhus.

Af figur 7 fremgår det, at der generelt er en lav andel ikke-vestlige nydanskere på uddannelserne, mens andelen af vestlige nydanskere er noget højere.

Animations- og filminstruktøruddannelserne har langt den højeste andel af nydanske elever. Andelen ligger således over andelen af nydanskere på landsplan.

Andelen af nydanske elever på manuskript- og skuespilleruddannelser ligger noget under landsgennemsnittet.

Der er ingen nydanske elever på de danske filmproduceruddannelser.

Udenlandske elever er ikke medtaget i Filminstitutets opgørelse. I data fra Danmarks Statistik opgøres andelen af udenlandske elever i forhold til den samlede elevbase på skolerne til 0,5 -2 % i perioden.⁶ Der er dog store udsving i andelen af udenlandske elever på de enkelte filmuddannelser.

4

I FILMEN

I dette afsnit undersøges den etniske mangfoldighed, som den afspejles i produktionsstøttede danske spille- og dokumentarfilm med premiere i 2012-2014.

Den etniske mangfoldighed i danske spille- og dokumentarfilm undersøges med udgangspunkt i:

- Film med nydanske skuespillere, medvirkende og karakterer
- Andel nydanske skuespillere, karakterer og medvirkende
- Fordeling af nydanske skuespillere, karakterer og medvirkende
- Filmenes temaer og fokusområder

Filminstituttet har opgjort mangfoldigheden, som den tager sig ud i danske spille- og dokumentarfilm produktionsstøttet af Filminstituttet og med premiere i perioden 2012-2014. Gennemgangen er foretaget uafhængigt af andre opgørelser, men kan med fordel ses i sammenhæng med andre, forudgående arbejder.⁷

I rapporten benyttes begreberne skuespillere, karakterer og medvirkende på følgende måde: Der skelnes mellem skuespillere og karakterer for at opnå viden om dels besætning af roller og dels karakterer i filmens univers. I spillefilm anvendes begrebet 'hovedrolle' om roller, der er plottets fokus, og som ofte gennemgår en udvikling i løbet af filmen. 'Biroller' er roller, hvis handlinger har en drivende funktion eller påvirkning på plottet og på hovedkarakterens handlinger, eller som bidrager til en karakteristisk af hovedkarakter, biroller eller miljøet.

For dokumentarfilm er 'primære medvirkende' den(de) person(er), der er i fokus for filmens præmis eller portræt. Mens 'øvrige medvirkende' er personer, der iøvrigt medvirker eller interviewes.

Film med nydanske skuespillere, medvirkende og karakterer

I tabel 4 opgøres det samlede antal spille- og dokumentarfilm i perioden, samt andel af film heraf, med hhv. nydanske skuespillere i spillefilm og medvirkende i dokumentarfilm. For spillefilm er desuden opgjort andel af film, der har nydanske karakterer.

Tabel 4: Danske premierefilm i perioden 2012-2014

	Antal premierefilm i alt	Antal film med nydanske skuespillere/medvirkende	Andel i procent	Antal film med nydanske karakterer	Andel i procent
Spillefilm	57	24	42 %	20	35 %
Dokumentar	54	15	28 %	2*	-
Total	111	39	35 %	-	-

7

Ida Johannesens speciale 'Den udstødte, den kuede, den komiske og den forbryderiske – en analyse af nydanske repræsentationer i danske spillefilm' KUA 2012 samt Eva Jørholts artikler 'Pøkere og andet godfolk' fra 2010 og 'En fremmed kommer til byen' fra 2013, beskæftiger sig således med etnisk mangfoldighed i danske film.

Kilde: DFI 2014.

*Note: To dokumentarfilm gør brug af nydanske skuespillere til rekonstruktion af tidligere hændelser. Dette vil ikke blive fremhævet yderligere i rapporten, og disse skuespillere vil i stedet indgå som 'medvirkende' i afsnittet om dokumentarfilm.

Andel nydanske skuespillere, karakterer og medvirkende

Figur 8 skitserer det samlede antal medvirkende i danske film fordelt på hhv. andelen af nydanske skuespillere i periodens spillefilm i forhold til det samlede antal skuespillere, andelen af nydanske karakterer⁸ i forhold til det samlede antal karakterer og andel nydanske medvirkende i dokumentarfilm i forhold til samlet antal medvirkende.

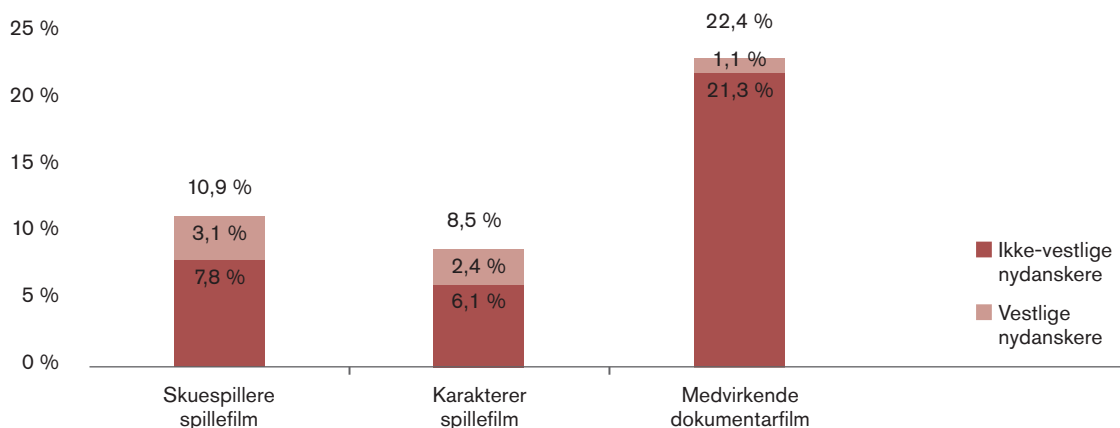
Liste over film med nydanske karakterer findes som bilag bagest i rapporten.

Andelen af nydanske skuespillere i spillefilm udgør 10,9 % svarende til fordelingen i samfundet.

Andelen af nydanske karakterer i filmene ligger lidt under med 8,5 %.

Andelen af medvirkende i dokumentarfilm udgør 22,4 %, hvilket er langt over andelen af nydanskere i Danmark.

Figur 8. Andel nydanske skuespillere, karakterer og medvirkende i danske film 2012- 2014

Kilde: DFI 2014.

Note: For spillefilm opgjort som andel nydanske skuespillere og karakterer i hoved- og biroller i danske spillefilm. For dokumentarfilm opgjort som andel nydanske medvirkende ift. samlet antal medvirkende.

Fordeling af nydanske skuespillere, karakterer og medvirkende

Opgørelsen i figur 9 viser fordelingen af nydanskere i danske spille- og dokumentarfilm.

Spillefilm

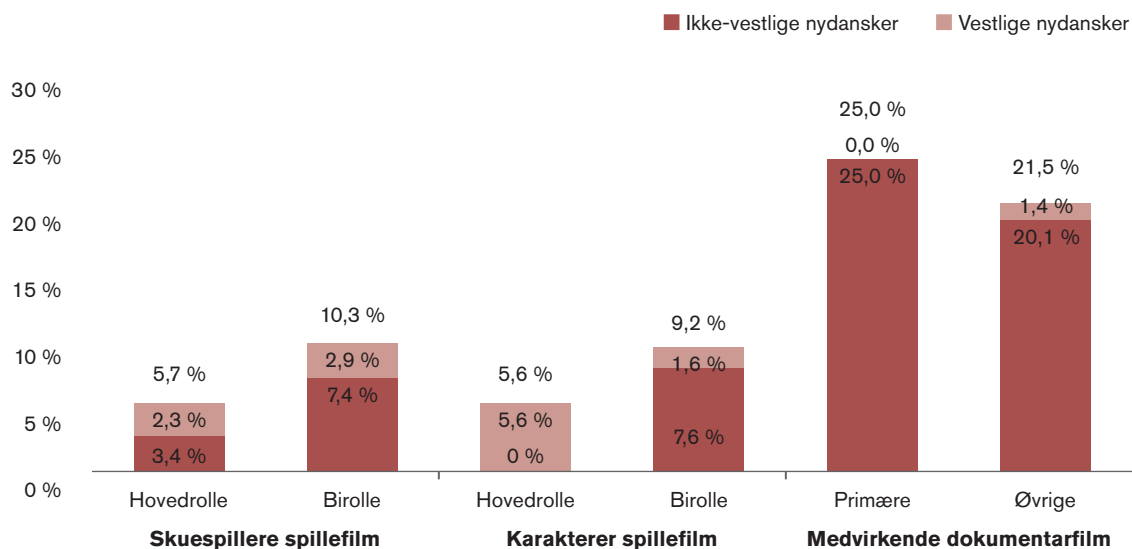
For spillefilmernes vedkommende medvirker nydanske skuespillere i højere grad i mindre roller end i hovedroller. Betragtes nydanskernes andel af biroller i danske film, svarer fordelingen på 10,3 % til befolkningssammensætningen. Når det kommer til fordelingen af biroller, er billedet, at der er flere ikke-vestlige nydanske skuespillere i biroller end vestlige nydanske.

Når det kommer til fordelingen af hovedroller i danske spillefilm er ca. 5,7 % besat med nydanske skuespillere.

Andelen af vestlige nydanske hovedkarakterer er tilsvarende 5,6 %. Fordelingen af nydanske karakterer i biroller er 9,2 %, hvilket svarer nogenlunde til befolkningssammensætningen. Også her er billedet at der er flere ikke-vestlige nydanske karakterer i biroller end vestlige.

8

I spillefilm skelnes mellem skuespillere og karakterer. Eksempelvis spiller en nydansk skuespiller ikke nødvendigvis en nydansk karakter, men kan spille en karakter af anden herkomst.

Figur 9. Andel nydanske skuespillere, karakterer og medvirkende i danske film, fordelt på roller 2012- 2014

Kilde: DFI 2014.

Når det kommer til fordelingen af ikke-vestlige og vestlige nydanske karakterer i danske spillefilm, er tendensen klar: Der er ingen ikke-vestlige nydanske karakterer i hovedroller i danske spillefilm i perioden 2012-14.

Dokumentarfilm

For dokumentarfilm gælder det, at ikke-vestlige nydanskere optræder som primære medvirkende i 25 % af det samlede antal opgjorte film. Ingen primære medvirkende er nydanskere med vestlig herkomst. De øvrige medvirkende fordeler sig med ca. 20 % på ikke-vestlige nydanskere, ud af den samlede gruppe øvrige medvirkende.

Filmenes temaer og fokusområder

I gennemgangen af danske spillefilm er foretaget en vurdering af, hvorvidt filmenes temaer rummer flerkulturelle elementer. For dokumentarfilm vurderes filmenes fokus på nydanskernes liv i Danmark. Lister over de opgjorte spille- og dokumentarfilm findes som bilag bagest i rapporten.

Spillefilm

Med afsæt i de enkelte spillefilms karaktertypificeringer er der set på, hvilke historier de nydanske karakterer og deres relationer til de øvrige karakterer fortæller, og hvilke af disse der kan identificeres som flerkulturelle udtrykt gennem temaer, miljøer eller spejlinger.

De relevante film er opdelt i hhv. spillefilm med nydanske karakterer, men uden flerkulturelle temaer, og spillefilm med kulturelle temaer mellem danskere og ikke-vestlige nydanskere.

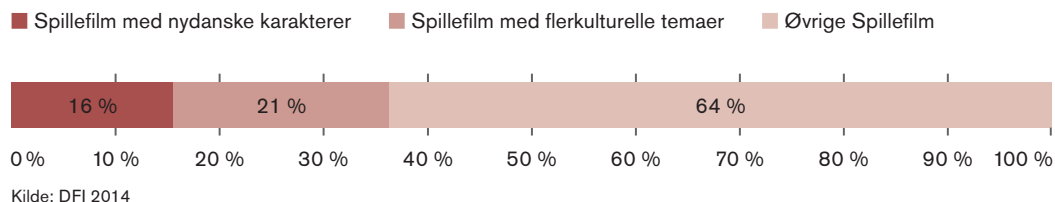
Tabel 5: Flerkulturelle elementer i danske spillefilm 2012-2014

Fokus	Antal film
Spillefilm med ikke-vestlige nydanske karakterer uden flerkulturelle elementer	14
Spillefilm med flerkulturelle temaer mellem danskere og ikke-vestlige nydanskere	6
Øvrige spillefilm	38
Total	58

Kilde: DFI 2014. Note: Hvorvidt en film rummer et flerkulturelt tema, er fastlagt ud fra en vurdering af hver enkelt film.

Som det fremgår af figur 10, rummer 21% af de danske spillefilm i perioden flerkulturelle temaer jf. denne opgørelse.

Figur 10: Procentfordeling, flerkulturelle elementer i danske spillefilm 2012-2014

Sammenholdes Filminstitutets gennemgang af spillefilm i perioden 2012-2014 med tidligere opgørelser⁷, er der en tendens til, at flere film de senere år i højere grad skildrer temaer der går på tværs af etnicitet og kultur end tidligere, hvor flere film skildrede forskelle gennem stereotypificering eller karikaturer.

Dokumentarfilm

Når det kommer til dokumentarfilmene i perioden, er opgørelsen baseret på filmenes primære fokus. Jf. tabel 6 kan filmenes overordnede fokus inddeles i følgende kategorier:

Tabel 6: Fokuskategorier for danske dokumentarfilm 2012-2014

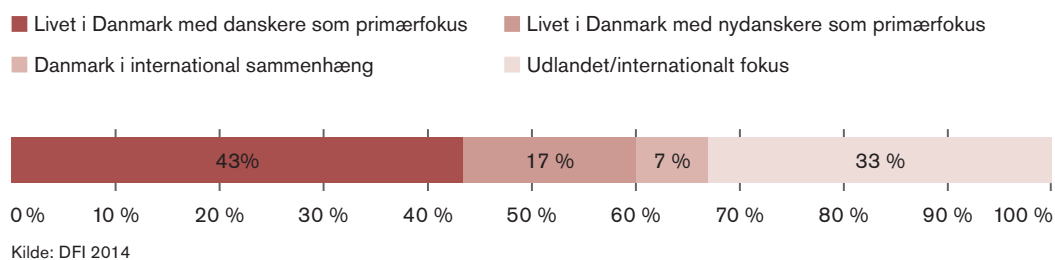
Fokus	Antal film
Livet i Danmark med danskere som primærfokus	23
Livet i Danmark med nydanskere som primærfokus	9
Danmark i international sammenhæng	4
Udland/internationalt	18
Total	54

Kilde: DFI 2014

Således har 9 ud af 54 dokumentarfilm i perioden fokus på livet i Danmark som nydansker.

Dokumentarfilm med fokus på nydanskernes liv i Danmark udgør således 17 % af de danske dokumentarfilm i perioden, jf. figur 11.

Figur 11: Procentfordeling af fokuskategorier for danske dokumentarfilm 2012 -2014

5

BLANDT PUBLIKUM

Overordnet afspejler den samlede befolknings biografadfærd sig i nogen grad hos biografaktive nydanskere. Der er dog forskelle, ikke mindst når det kommer til forbruget af danske film.

De gængse kvantitative metoder til opbygning af viden om biografpublikummets overordnede sammensætning og adfærd har ikke kunnet anvendes som grundlag for denne rapport, da aktører på analyseområdet ikke som udgangspunkt må indsamle og opbevare oplysninger om publikum ud fra deres etnicitet.

Kulturministeriets udgivelse 'Danskernes Kulturvaner 2012'⁹ har opnået tilladelse til at tilgå oplysninger om etnicitet. Det følgende afsnit tager derfor udgangspunkt i de data om gruppen af nydanskere, som udgivelsen har skabt adgang til.

Som supplement hertil inddrages resultater fra en kvalitativ undersøgelse foretaget af analysevirksomheden Wilke, udarbejdet på Filminstitutets foranledning i efteråret 2013.

'Danskernes Kulturvaner 2012'

I modsætning til øvrige data i rapporten beskæftiger analysen 'Danskernes Kulturvaner 2012' sig udelukkende med data vedrørende nydanskere af ikke-vestlig herkomst, fra de fem nationaliteter med størst repræsentation i Danmark.¹⁰

Netop disse fem grupper af nydanskere anvendes i flere andre nationale undersøgelser, men adskiller sig altså fra definitionen af nydanskere som den benyttes i rapporten i øvrigt. Denne del af data kan dermed belyse adfærd og præferencer blandt gruppen af ikke-vestlige nydanske publikummer. Men det er ikke muligt at sige noget om gruppen af vestlige nydanskere på denne baggrund.

Biografadfærd blandt den danske befolkning

For den danske befolkning som helhed viser undersøgelsen, at unge oftere går i biografen end ældre, at kvinder går oftere i biografen end mænd, og at danskere uden børn går oftere i biografen end dem, der har børn.

Uddannelsesniveau har en betydning for tilbøjeligheden til at gå i biografen. Danskere med videregående uddannelser går oftere i biografen end personer med kort eller erhvervsfaglig uddannelse.

Bopæl er også en betydende faktor. Personer der bor i en bykommune, går væsentligt oftere i biografen end borgere, der bor i andre typer af kommuner.

⁹ Udgivelsen kan læses på Kulturministeriets hjemmeside: <http://kum.dk/service/menu/love-og-tal/kulturstatistik/danskernes-kulturvaner-2012/>

¹⁰ Den særlige nydanskersample består af fem store nydanske grupper, der som oprindelsesland har Tyrkiet, Pakistan, Libanon, Ex-Jugoslavien og Irak.

Biografadfærd blandt nydanskere

Overordnet set afspejler tendenserne fra den samlede befolknings biografadfærd sig i nogen grad hos gruppen af ikke-vestlige nydanskere. Således er det for begge grupper i højere grad veluddannede personer bosat i og omkring større byer, kvinder frem for mænd, og yngre i højere grad end ældre, der går i biografen.

Der er dog forskelle, hvoraf visse i nogen grad kan henføres til den demografiske sammensætning i gruppen af ikke-vestlige nydanskere, der bl.a. har en overrepræsentation af yngre i forhold til den samlede befolkning.

Blandt den repræsenterede gruppe af det nydanske biografpublikum er der flere biografaktive personer med kortere uddannelse end i den samlede befolkning.

Når det kommer til køn, er der en tendens til, at de biografaktive nydanske mænd er en smule mere frekvente biografgængere end kvinderne, hvilket adskiller sig fra mønstret i den samlede befolkning.

Fokuseres på alder, er tendensen klar: Unge ikke-vestlige nydanskere går langt oftere i biografen end ældre nydanskere, mens gruppen af ældre ikke-vestlige nydanskere, der aldrig går i biografen, er markant større end i den samlede befolkning.

Data fra undersøgelsen viser tillige, at der er flere ikke-vestlige nydanskere i yderkommuner, der har været i biografen inden for det seneste år, end i befolkningen som helhed.

Det er dog fortsat billedet, at ikke-vestlige nydanskere bosat i bykommuner er mere frekvente biografgængere.

Tabel 7: Ikke-vestlige nydanskere og den samlede befolkning: Film og biograf

	Nydanskere	Den samlede befolkning
Ser film derhjemme dagligt/ugentligt	41%	22%
I biografen inden for det seneste år	63%	66%

Kilde: 'Danskernes Kulturvaner 2012', Kulturministeriet 2013.

Som det fremgår af tabel 7, går en næsten ligeså stor andel af ikke-vestlige nydanskere i biografen som befolkningen som helhed. Andelen af ikke-vestlige nydanskere, der har været i biografen inden for det seneste år, er således nogenlunde på niveau med befolkningen som et hele.

Når det kommer til forbruget af film i hjemmet, er der markant flere blandt gruppen af ikke-vestlige nydanskere, der ser film hjemme.

I denne sammenhæng er det relevant, at gruppen af ikke-vestlige nydanskere er underrepræsenteret som seergruppe på både DR- og TV 2-kanalerne, der er de primære tv-vinduer for danske spille- og dokumentarfilm. Det indikerer, at det blandt denne gruppe ikke er danske filmproduktioner, der konsumeres på tv.

Hertil kan føjes, at ca. en dobbelt så stor andel af ikke-vestlige nydanskere foretrækker udenlandske film (10 %) og udenlandske tv-serier (21 %) set i forhold til den samlede befolkning (hvv. 4 og 9 %).

Filmenes oprindelsesland

Fokuseres på filmenes oprindelsesland, er andelen af ikke-vestlige nydanskere, der ser danske og europæiske film, mindre end andelen set i forhold til den samlede befolkning.

Tablet 8: Ikke-vestlige nydanskere og den samlede befolkning: Hvilke af følgende typer film ser du? (2012, procent af andelen, som ser film)

	Nydanskere	Den samlede befolkning
Danske film	40%	82%
Europæiske film (ej danske)	41%	58%
Amerikanske film	84%	89%
Andre	38%	18%

Kilde: 'Danskernes Kulturvaner 2012', Kulturministeriet 2013.

Det gør sig særligt gældende i forhold til danske film. Her er der store forskelle i forbruget, når vi ser på denne gruppe af nydanskere i forhold til den samlede befolkning.

Kun 40 % af de biografaktive ikke-vestlige nydanskere oplyser, at de danske film, mod 82 % i den samlede befolkning.

Gruppen af ikke-vestlige nydanskere ser til gengæld langt oftere film fra andre oprindelseslande, end den samlede befolkning.

Både den samlede befolkning og gruppen af ikke-vestlige nydanskere er glade for at se amerikanske film. Blandt dem, der ser film, oplyser 84 % af ikke-vestlige nydanskere og 89 % af den samlede befolkning således, at de ser amerikanske film.

Foretrukne filmtyper og genrer

Kulturvaneundersøgelsen har tillige spurgt, hvilke typer film der ses, opdelt på kategorierne dokumentarfilm, animationsfilm, spillefilm og andet.

Resultaterne peger på, at samme andel af de ikke-vestlige nydanskere som den samlede befolkning ser dokumentarfilm, svarende til 58 %.

Gruppen af nydanskere er underrepræsenteret, når det kommer til at se både spillefilm og animationsfilm, men har til gengæld i langt højere grad oplyst, at de ser film under kategorien 'andet'.

Der er en tendens til, at ikke-vestlige nydanskere i højere grad end den samlede befolkning ser film rettet mod et ungt publikum, hvilket ligger i forlængelse af, at det primært er det unge nydanske publikum, der går i biografen.

Undersøgelsen har desuden spurgt til publikums genrepræferencer.

Som det fremgår af tabel 9, foretrækker ikke-vestlige nydanskere i højere grad end den samlede befolkning genrene 'action', 'gyser' og igen kategorien 'andet'.

Gruppen af nydanskere er til gengæld underrepræsenteret i forhold til befolkningen som helhed, når det kommer til at se genrene 'drama', 'thriller' og 'art-film'.

Især den lavere interesse for drama-genren er bemærkelsesværdig i et dansk perspektiv, da en meget stor del af de danske film kan kategoriseres inden for denne genre.

Tabel 9: Foretrukne filmgenrer blandt ikke-vestlige nydanskere og den samlede befolkning

Hvilke af følgende typer film ser du? (genre)	Ikke-vestlige nydanskere	Den samlede befolkning
Action	75%	67%
Adventure/eventyr/fantasy/science fiction	49%	51%
Komedie	79%	77%
Drama	60%	69%
Gyser	46%	29%
Thriller	38%	59%
Art film/kunsthøj	10%	17%
Andet	17%	13%

Kilde: 'Danskernes Kulturvaner 2012', Kulturministeriet 2013.
Note: Opgjort som procent af andelen der ser film.

Primære årsager til fravalg af biografbesøg

Gruppen af danskere, der ikke går i biografen, blev bedt om at angive deres motiver for fravalget. Motiverne for gruppen af nydanskere følger generelt mønstret for den samlede befolkning, dog med enkelte afvigelser.

Nydanske ikke-brugere angiver, i langt højere grad end ikke-brugere i den samlede befolkning, manglende tid som årsag til, at de ikke prioriterer at gå i biografen.

Ligeledes er andelen af nydanske ikke-brugere, der angiver manglende interesse som årsag, højere end andelen af ikke-brugere i den samlede befolkning.

Til gengæld oplever gruppen af nydanskere, der ikke går i biografen, i mindre grad end den samlede befolkning, at der er langt til tilbuddene, eller at mulighederne i lokalområdet ikke appellerer til dem.

Jf. de statistiske oplysninger er en større andel nydanskere bosat i eller i nærheden af større byer, hvilket kan nuancere forskelle i oplevelsen af udbud ift. den samlede befolkning.

Deltagelse i festivaler og events

Nydanskere deltager oftere som publikum i filmfestivaler end den samlede befolkning. 4 % af befolkningen har deltaget i festivaler eller events på filmområdet i målingen fra 2012, mens det tilsvarende er 5,3 % blandt den nydanske del af befolkningen.

Publikumsundersøgelse

På baggrund af undersøgelsen 'Danskernes Kulturvaner 2012' er billedet, at ikke-vestlige nydanskere andelsmæssigt ser markant færre danske film sammenlignet med befolkningen generelt, på trods af, at man i begge grupper er tilsvarende biografaktive.

For at forsøge at afdække dette yderligere blev en kvalitativ undersøgelse, i form af fire fokus-gruppeinterviews, iværksat i efteråret 2013. Undersøgelsen blev foretaget i samarbejde med analysevirksomheden Wilke¹¹. Den fulde rapport udgives særskilt på Filminstitutets hjemmeside.

Undersøgelsens formål var at belyse adfærd og holdninger til film generelt og til danske film i særdeleshed med fokus på følgende områder:

- Generel filmadfærd
- Filmafsenderlandets betydning for attraktiviteten
- Barrierer for interessen for danske film

Dertil blev det, som en naturlig del af samtalerne, tilstræbt at afdække den generelle underholdnings- og kulturorientering, både hvad angår brug i hjemmet og forbrug uden for hjemmet.

De fire grupper bestod af hhv. en yngre og ældre del af målgruppen 'danskere af ikke-vestlig herkomst' opdelt på køn. Geografisk blev halvdelen af gruppesamtalerne foretaget i Odense (yngre mænd og ældre kvinder) og den anden halvdel i København (yngre kvinder, ældre mænd).

Hovedtræk fra undersøgelsen

Overordnet set er der en højere involvering i biograffilm og kulturliv i grupperne i København i forhold til grupperne i Odense. De københavnske deltagere går således oftere i biografen og orienterer og benytter sig generelt mere af kulturelle tilbud. Dette afspejler den samlede befolkning, som beskrevet i 'Danskernes Kulturvaner 2012', hvor beboere i de større byer generelt har et større kulturforbrug.

Nedenfor følger en opsummering af de væsentligste indsigter fra Wilkes undersøgelse.

- Der er et ønske om, at castingen i danske film afspejler det danske samfund. Der er et uopfyldt behov for at kunne se og identificere sig med skuespillere med anden etnisk herkomst. Det fremhæves, at det bør foregå naturligt og uden filmiske stereotyper.
- Kvinder værdsætter film, der berører dem emotionelt. De er mere åbne over for danske film og værdsætter hverdagsrealismen. De ældre kvinder har ofte familien og børnene i tankerne, når der vælges film. De yngre kvinder vælger selv og ser film sammen med veninder.
- Mænd prioriterer intensitet og spænding når de vælger biografoplevelsen. De har større barrierer over for danske film især pga. manglende action og special effects. De yngre mænd går ofte ud i større vennegrupper med andre mænd, hvor biografen er i konkurrence med andre sociale aktiviteter. De ældre mænd så flere biograffilm, da de var yngre, og går nu generelt mindre ud.

Det blev i gruppesamtalerne tillige berørt, at selvom danske film sjældent var et aktivt tilvalg i målgruppen, har publikum positive oplevelser med danske film. Især på grund af filmenes valg af temaer der opleves som udfordrende og skaber eftertanke. Ligesom det fremhæves at danske film kan give en bedre forståelse af dansk kultur og historie.

6

METODE

I det følgende afsnit findes supplerende oplysninger om dataindsamling og behandling, ligesom en række centrale begreber anvendt i rapporten defineres.

Definitioner og afgrænsning

Til rapporten er indsamlet data og viden fra flere forskellige kilder og det har været nødvendigt at sammenligne data, der har forskellige definitioner og afgrænsning. Dette er sket under størst muligt hensyn til de enkelte kilder.

Bag kameraet

I Filminstitutets dataindsamling bruges begrebet 'nydansker' som samlet begreb for indvandrere og efterkommere jf. Danmark Statistiks definition. Se afsnit om dataindsamling og dataindhold på næste side.

Data om mangfoldigheden blandt ansatte i den danske filmbranche er fra Danmarks Statistik baseret på følgende branchekoder (DB07): 59.11.10 Produktion af film og videofilm, 59.12.00 Aktiviteter, der udøves efter produktion af film, video eller tv-programmer, 59.13.00 Distribution af film, video- og tv-programmer, 59.14.00 Biografer.

Data om spille- og dokumentarfilm der har fået bevilget produktionsstøtte i 2013 er baseret på Filminstituttest skøn.

Data om elever på filmuddannelser er fra Danmarks Statistik, suppleret med data fra de filmrelaterede uddannelser. Data fra Danmarks Statistik indeholder data over alle elever på den pågældende skole eller uddannelse i perioden 2009-2012. Data fra uddannelserne er i høj grad skønnet og baseres på elever med optagelse i 2012 og 2013.

På den enkelte uddannelsesinstitution er andelen af nydanske elever udregnet som antal nydanskere i forhold til det samlede elevtal, fratrukket udenlandske elever.

På tværs af uddannelsesinstitutionerne er andelen af nydanske elever opgjort som gennemsnittet af de enkelte skolars andele. Dette er sket af hensyn til, at skoler med mange elever ikke vægtes højere end skoler med få elever i det samlede gennemsnit.

I filmen

Datagrundlag

Dataindsamlingen indeholder danske spillefilm og dokumentarfilm der har modtaget produktionsstøtte fra Det Danske Filminstitut, med premiere i 2012-2014. Minor-produktioner er ikke medtaget.

Spillefilm medtaget i opgørelsen har en varighed på min. 80 min. og dokumentarfilm har en varighed på min. 40 min. Kort- og novellefilm er ikke medtaget i opgørelsen, og dokumentarserier tæller som én film.

På tidspunktet for opgørelsen har Filminstituttet ikke haft adgang til visse dokumentarfilm med premiere i forbindelse med CPH:DOX 2014. Disse 11 titler er derfor ikke inkluderet i opgørelsen. Én spillefilm var ikke færdiggjort på tidspunktet for undersøgelsen, hvorfor den heller ikke indgår i opgørelsen.

Nydanske skuespillere, karakterer og medvirkende

Dækker indvandrere og efterkommere med vestlig eller ikke-vestlig herkomst, svarende til Danmarks Statistiks definition. Opgørelsen af nydanske skuespillere, karakterer og medvirkende beror på Filminstituttets skøn. Vurderingen af, hvorvidt der er tale om en nydansk karakter, er foretaget ud fra forestillingen om, hvad en gennemsnitlig dansk publikummer vil antage om karakteren, hvis der ikke fortælles eksplicit om dennes baggrund. Her kan karakterens udseende, navn, dialekt m.m. spille en rolle.

Blandt publikum

Ikke-vestlig nydansker

Begreb benyttet i rapporten om gruppen af nydanskere i analysen 'Danskernes Kulturvaner 2012': Indvandrere og efterkommere fra henholdsvis Tyrkiet, Pakistan, Libanon, Ex-Jugoslavien og Irak.

Dataindsamling og dataindhold

Generelt er indhentning af data om personers herkomst et følsomt emne, og Filminstituttet har behandlet det således. Data er anonymiseret i sådan en grad, at det ikke kan spores tilbage til navne eller cpr. nr. samt til specifikke uddannelser.

Filminstituttet har truffet beslutninger inden for metode, afgrænsning og definitioner med henblik på at indhente det mest retvisende data inden for de givne rammer, men medgiver, at andre afgrænsninger og metoder kan anvendes.

Nydanskere

I dataindsamlingen bruges begrebet 'nydansker' som samlet begreb for Danmarks Statistiks definition af indvandrere og efterkommere med vestlig eller ikke-vestlig herkomst.

Indvandrere

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er danske statsborgere, født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes den pågældende som indvandrer.

Efterkommere

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere, men som personer med dansk oprindelse. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Vestlige lande

Vestlige lande omfatter EU28 plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Ikke-vestlige lande

Ikke-vestlige lande omfatter alle øvrige lande.

Afgrænsning og skøn i forhold til herkomst

Data vedrørende elever på filmskoler, støttemodtagere fra Filminstituttet samt skuespillere og karakterer i danske film baserer sig udelukkende på danske personer med dansk, vestlig eller ikke-vestlig herkomst, og ikke udlændinge, som opholder sig i Danmark. I dataindsamling og præsentation er eventuelle udlændinge (eksempelvis udenlandske studerende eller udenlandske skuespillere) fjernet fra den samlede datamængde.

Filminstituttet har valgt at supplere data fra Danmarks Statistik med data indhentet fra filmuddannelser samt Filminstituttet, på henholdsvis støttemodtagere samt skuespillere og karakterer i danske film, da andre dataindsamlingsmetoder ikke var mulige. I dette datagrundlag er et vist element af skøn involveret.

Definitionen af begrebet 'nydansker' kræver kendskab til herkomst, forstået som både personers og forældres herkomst, for en korrekt angivelse. Dette kendskab har uddannelserne og Filminstituttet oftest ikke adgang til. Det skønsbaserede databidrag indeholder forventeligt derfor en større fejlmargen end det anvendte data fra Danmarks Statistik.

BILAG

Filmlister til afsnittet 'I filmen', baseret på spille- og dokumentarfilm med premiere 2012-2014, der har modtaget produktionsstøtte fra Filminstitutet.

Spillefilm

Tabel 1. Spillefilm med nydanske karakterer

Titel	Nydansk karakter	Vestlig nydansk	Ikke-vestlig nydansk	Dansk karakter
10 timer til Paradis	3	0	3	4
Den skaldede frisør	1	1	0	8
Det andet liv	2	1	1	10
En du elsker	1	0	1	3
En kongelig affære	5	5	0	5
En, to, tresomt	1	0	1	8
Fasandræberne	1	0	1	11
I dine hænder (NDS)	1	1	0	4
Jagten	1	1	0	9
Klassefesten 2 – Begravelsen	3	0	3	10
Krummerne – alt på spil	1	0	1	13
Kvinden i buret	1	0	1	9
Lev stærkt	1	0	1	9
Marie Krøyer	1	1	0	5
Max Pinlig på Roskilde	1	0	1	9
Min søsters børn alene hjemme	1	1	0	10
Nordvest	6	0	6	5
Sover Dolly på ryggen?	1	0	1	9
Spies og Glistrup	1	0	1	9
Ægte vare (NDS)	6	0	6	5
Total	39	11	28	155

Tabel 2. Spillefilm med nydanske karakterer, men uden flerkulturelle temaer

Titel	Karakterfunktion	Miljø
Den skaldede frisør	Romantisk (vestlig)	Vestligt internationalt
Det andet liv	Romantisk (ikke-vestlig)	Etnisk dansk
En kongelig affære	Romantisk (vestlig)	Etnisk dansk
En, to, tresomt	Venskab (ikke-vestlig)	Etnisk dansk
Hvidsten gruppen	Fjende udefra (vestlig)	Etnisk dansk
I dine hænder	Venskab (vestlig)	Vestligt internationalt
Jagten	Romantisk (vestlig)	Etnisk dansk
Klassefesten 2 – Begravelsen	Stereotyper (ikke-vestlig)	Etnisk dansk
Krummerne – alt på spil	Stereotyp/karikatur (ikke-vestlig)	Etnisk dansk
Lev stærkt	Venskab (ikke-vestlig)	Etnisk dansk
Marie Krøyer	Romantisk (vestlig)	Etnisk dansk
Min søsters børn alene hjemme	Stereotyp/karikatur (vestlig)	Etnisk dansk
Sover Dolly på ryggen?	Romantisk (ikke-vestlig)	Etnisk dansk
Spies og Glistrup	Stereotyp (ikke-vestlig)	Etnisk dansk

Table 3. Spillefilm med flerkulturelle temaer mellem danskere og ikke-vestlige nydanskere

Titel	Tema	Miljø	Funktion
10 timer til Paradis	Kærlighed på tværs af kultur/etnicitet	Etnisk dansk	Kærlighed
En du elsker	Stereotyp ('filippino'), outsider	Vestligt internationalt	Omsorg
Fasandræberne og Kvinden i buret	Venskab på tværs af kultur/etnicitet	Etnisk dansk	Spejling
Max Pinlig på Roskilde	Venskab på tværs af kultur/etnicitet	Etnisk dansk	Spejling/Komisk kultur-clash
Nordvest	Venskab på tværs af kultur/etnicitet Antagonister	Kriminelt, flerkulturelt	Skel mellem 'os' og 'dem'
Ækte vare (NDS)	Venskab og fællesskab på tværs af kultur/etnicitet	Flerkulturelt	Etnicitet ikke i fokus

Dokumentarfilm

Table 4. Dokumentarfilm om livet i Danmark med danskere som primærfokus

Titel	Tema
Blodets bånd	
Drømmen om en familie (NDS)	
Ekstra Bladet uden for citat	Nydansker kan træde til med hjælp qua sin etniske baggrund
En anderledes dreng	
En god død (NDS)	
En mors kamp for et normalt liv	
Et forbandet år	
Forsøget	
Identitetstyveriet	
Isabella For Real	
Jeg hader ADHD	
Jeg taler til jer – John Kørners verden	
KIDD LIFE	Fællesskab
Kongens foged – sat på gaden	
Me, Myself & Martin Laursen (NDS)	
Mobbet	
Moon Rider (NDS)	
Skyggebørn	
Slottet	Nydansker inkluderet i fællesskabet, men stadig 'different'
Succesjægerne	
Sven og visdommen	
Så meget godt i vente	
Traveling With Mr. T (NDS)	

Table 5. Dokumentarfilm med fokus på nydanskernes liv i Danmark

Titel	Tema	Tema
Bandekrigerne	Fremmedgjort	Kriminalitet, fællesskab
Dans for mig	Fremmedgjort	Ensomhed
Ghettodrengen	Fremmedgjort	Kriminalitet, fællesskab, systemet
Krigerne fra Nord	Fremmedgjort	Kriminalitet, fællesskab
Lovebirds	Fællesskab	Livet som ung
Mercy Mercy – Adoptionens pris	Fremmedgjort + Globalt ansvar	Systemet
My Love – Historien om Poul og Mai	Kærlighed på tværs af kulturer	Indvandrerpolitik
Skygge bokser	Familiens forventninger	Livet som ung
Under den samme himmel (NDS)	Globalt ansvar	Flygtnings vilkår

Tabel 6. Dokumentarfilm med fokus på Danmark i international sammenhæng

Titel	Tema	Tema	Tema
De udvalgte	Politisk	Globalt ansvar	Flygtnings vilkår
Krigskampagnen	Politisk	Globalt ansvar	
Varm luft for milliarder	Politisk	Globalt ansvar	
Våbensmuglingen	Politisk	Personligt ansvar med internationale konsekvenser	

Tabel 7. Dokumentarfilm med internationalt fokus

Titel	Tema	Tema
Ai Weiwei The Fake Case	Individet, politisk	Systemkritiker
Den forunderlige kvanteverden	Kollektivet, videnskab	Teknologi
Ekspeditionen til verdens ende	Kollektivet, videnskab	Miljø
Forhandleren	Kollektivet, politisk	Krig
Free the Mind	Individet, videnskab	Psykologi
Ishavets kæmpe	Kollektivet, videnskab	Miljø
Lej en familie A/S	Individet, kulturelt	Tradition
Mit Afghanistan	Individet, politisk	Krig
Misfits	Individet, kulturelt	Religion, tradition
Petey & Ginger – og finanskrisen i Amerika	Individet, politisk	Social arv
Pine Ridge (NDS)	Individet, politisk	Social arv
Putins kys	Individet, politisk	Systemkritiker
Searching for Bill (NDS)	Individet, politisk	Social arv
Sepideh	Individet, kulturelt	Tradition
Sort hvid dreng (NDS)	Individet, kulturelt	Tradition
The Act of Killing	Kollektivet, politisk	Krig
Voldtægt som krigsvåben	Individet, politisk	Krig
Why Poverty? (Her indgår både Tyveriet af Afrika og Kvinder med Power)	Individet, kulturelt/ Kollektivet, politisk	Tradition/ Systemkritiker

Udgivet af

Det Danske Filminstitut

Arbejdsgruppe

Claus Ladegaard, DFI
 Kirsten Barslund, DFI
 Anne Hoby, DFI
 Martin Kofoed Hansen, DFI
 Marie Schmidt Olesen, DFI
 Helle Hansen, DFI
 Lars Fiil-Jensen, DFI

Redaktion

Kirsten Barslund, DFI (ansv.)
 Anne Hoby, DFI
 Martin Kofoed Hansen, DFI
 Marie Schmidt Olesen, DFI
 Lars Fiil-Jensen, DFI
 Katrine Danielle Bjaarnø, DFI

Grafisk design

Pernille Volder Lund, DFI

Trykt hos

Rosendahls – Schultz Grafisk

Oplag

300 eks.

